

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2023-03-27	1	Sari Roponen	Skapat dokument

Restaureringsplan för N2000-området Bärstakärret inom projektet LIFE RestoRED LIFE19 NAT/SE000172

Summary

This document provides a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Bärstakärret. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slätterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Läs mer om projektet på webbplatsen [Startsida - LIFE restoRED](#)

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE0220011 Bärstakärret
 Naturresevat: Bärstakärret NVR-id 2001304
 Län: Södermanlands län
 Kommun: Nyköping
 Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Sari Roponen
 Koordinater för restaureringsområde: 33V 600732 6518168 UTM

Beskrivning av objektet

Bärstakärret har uppstått genom sjön Yngarens sänkning, då en strandremsa kom att blottläggas liksom ett antal källor, vilka tidigare mynnat på sjöbotten. Källornas vatten är kalkhaltigt och silar över det landvunna området, som utvecklats till ett extremrikkärr med en sällsynt och mycket speciell flora. Kärrområdets mosaik av låga tuvor och källdammar är mycket karaktäristisk och det är i denna miljö man hittar gulyxne (*Liparis loeselii*), och andra speciella växtarter som majviva (*Primula farinosa*), tätört (*Pinguicula vulgaris*), fjällfräken (*Equisetum variegatum*), slätterblomma (*Parnassia palustris*) och ängsnycklar (*Dactylorhiza incarnata*). Torvdjupet är överallt ringa.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtypen 7230 Rikkärr ges en stärkt ekologisk status genom röjning och avverkning och restaurerings slåtter.

Vid slutet av projektet ska 0,3 ha rikkärr restaurerats genom att sly och annan igenväxningsvegetation röjts bort och regelbunden slåtter av området ska vara ordnad genom miljöstöd. Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning: Både en projektskylt och en temaskylt om rikkärrsslåtter ska finnas på området.

Tillgängligheten i området ska ha ökat genom bygget av en markerad funktionsanpassad 129 m lång led. Projektet ska vidare ha skapat nya kunskaper om åtgärdernas effekter genom uppföljning av områdets flora med publicerat inventeringsrapport.

Målsättningen är också att gynna pollinatörer genom att nya arealer av blomrika slättermarker skapas på de tidigare igenväxta områdena.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
7230	Rikkärr	0,3

Ni9m8iÅtgärder som är aktuella i N2000-området Bärstakärret

Tabell 2 Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
C1.1	Röjning och avverkning		0,3	
C1.3	Restaureringsslåtter		0,3	
D1	Fotodokumentation			1
D2.1	Uppföljning av naturtyper			1
D2.5.2	Florauppföljning rikkärr			1
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare			1
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved			1
E1.1	Obligatorisk projektskylt			2
E1.2	Temaskylt			2
E1.4.1	Stig, led	129		1

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: efter första inventeringen, hösten 2022

Beskrivning:

Åtgärden genomförs för att öka de biologiska värdena i ett rikkärr där en igenväxningsvegetation; gråal och sly, har börjat ta över de tidigare mer öppna områdena. Igenväxning är en hot för många rikkärrsmiljöer. Gallring och efterföljande slåtter är därför en förutsättning för att kunna behålla den speciellt artrika floran och faunan som är knuten till denna miljö. I området finns t ex kalkkärrgrynssnäckan *Vertigo geyeri* och Gulyxne *Liparis loeselii* vilka är skyddade av Artskyddsförordningen. Prioriterade åtgärder i området enligt bevarandeplan är årlig slåtter i rikkärren och röjning av igenväxningsvegetation vid behov. Enligt skötselplan ska det ske slåtter och bortröjning av lövsly i området (Skötselområde 2 och 4).

En del ris och död ved kan eventuellt lämnas kvar i närliggande skogspartiet om dödved saknas. Eventuellt näringsläckage till kärret kan vara ett problem. Fundera om det finns risk för detta med val av plats.

Action C1.3 Restaureringsslåtter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: sommar 2023 efter röjningen och inventeringen

Beskrivning:

Igenväxningen med vass och klibbal är ett problem i området och årligt förekommande slåtter behövs för att bevara gynnsam bevarandestatus enligt bevarandepLANEN. Vassen skuggar ljuskrävande arter av kärleväxter och mossor. Tuvig struktur är viktigt för *Vertigo geyeri* kalkkärrsgrynsnäckan och ska behållas vid restaurering.

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: hösten 2021 och efter åtgärden

Beskrivning:**Beskrivning:**

För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på *karta nedan (publiceras senare)*.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#)

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: innan projektstart och 2026

Beskrivning:

Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

NNK: Naturtyp status Icke fullgod Natura-naturtyp

NNK: Komplex <Null>

NNK: Förändring Faktiskt förändring av bevarandestatus/naturtypsareal

Från LIFE-geodatabasen 2021-10-11

Action D2. 5.2 Florauppföljning rikkärr

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-08-31

Genomförs: första inventering sommar 2022, andra inventeringen 2025

Beskrivning:

Internt uppdrag. Motivering: Kunskap om metodiken finns inom reservatsförvaltningen och kan både tillämpas, spridas och utvecklas vidare.

Uppdraget skapas i SkötselDOS och Uppdragsportalens webbapplikation ska användas för inventeringen. Målordikatorer som kommer att väljas är antal typiska arter, negativa indikatorer och täckningsgraden av mossor (vitmossor, brunmossor och spjutmossa). 60

slumpade provrutor med GPS-punkt ska skapas i programmet varav 50 ska inventeras. Detta görs för att kunna hoppa över inventeringen på eventuellt otillgängliga provytor tex på ett gungfly. 10 rutor ska bli slumpmässigt strukna ifall det saknas otillgängliga ytor. Resultatet ska sammanställas senare. Eventuellt först efter andra inventeringen.

För uppföljning av flora i rikkärr används ”Manual för uppföljning av myrar i skyddade områden [Manual UF myrarV40 20100503 \(naturvardsverket.se\)](http://www.naturvardsverket.se) som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#) och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Action D5.1 Kartläggning av ekosystemtjänster (ett utvalt objekt/län)

Möjlig tidsperiod: 2025-01-01 till 2027-02-28

Genomförs:

Beskrivning:

Kartläggningen av ekosystemtjänster kommer att utgå ifrån rapporten ”*Ekosystemtjänsteförteckning med inventering av datakällor*”, <http://www.naturvardsverket.se/978-91-620-6797-7>, som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats.

Projektets bidrag med förbättrade ekosystemtjänster kommer att beskrivas med särskilt fokus på att tillgången av död ved, miljö för pollinerare och tillgänglighet för besökare utvecklas under projektet.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#) och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Eventuellt en lokal för kartläggning. Detta kommer att diskuteras senare.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022 till 2026

Beskrivning:

I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Öppna örtrika ytor kommer att tillskapas inom området. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*).

För planeringen av pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#) och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022 och utvärdering 2023

Beskrivning:

I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Högar med stockar och rishögar kommer att placeras som faunadepåer i närliggande skogområde men inte på åtgärdsytor. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*). För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning:

En skylt som beskriver LIFE RestoRED-projektet kommer att sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på kartan (se detaljkarta s. 8).

Action E1.2 Temaskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2024/2025

Beskrivning:

En skylt som beskriver rikkärsskötsel kommer att tillverkas och sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på kartan (se detaljkarta s. 8).

Action E1.4.1 Stig, led

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2024

Beskrivning:

En 129 m lång vandringsled kommer att anläggas för att öka tillgängligheten i området och visa upp de naturvärden som projektet skapar.

Leden sträcker sig från parkeringen genom kärret till en utsiktsplats i närheten av sjöstranden. Särskilda anpassningar för funktionsvariationer kommer att göras t ex genom att spångbredden och brädtätheten anpassas och att en avåkningsskydd tilläggs. Måtten och anpassningar görs enligt Naturvårdsverkets rekommendation på följande rapport:

<https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/6500/tillgangliga-natur--och-kulturomraden/>

Kartor

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Bärstakärret

Overview for the site Bärstakärret

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet

Detailed map for measures in the project.

Bild 1.

Legend

Irr_main_punkt
(ext-geoportal)

Action

- E1.1 - Obligatorisk projektskylt
- E1.2 - Temaskylt

Irr_main_linje (ext-geoportal)

Action

- E1.4.1 - Stig, led

Irr_main_yta (ext-geoportal)

Action

- C1.1 - Røjning
- C1.3 - Restaureringslätter

0 62.5 125 250 Meter

© Länsstyrelsen
© Lantmäteriet

Bild 2.

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>